

Tutkimisen ja hoidon porrastus hoitoketjun näkökulmasta

Ennaltaehkäisy

Ennaltaehkäisy, varhainen tunnistaminen ja tukitoimet

Neuvolan ja opiskeluhuollon palvelujen sekä työterveys- huollon ennaltaehkäisevä ja yhteisöllinen työ ja **varhainen tunnistaminen** on osa varhaiskasvatuksen, oppilaitoksen ja työpaikan antamaa tukea. Tärkeä tuki sairastumisen ja oireiden uusiutumisen ennaltaehkäisemiseksi tulee läheisverkostolta, elinympäristöltä sekä järjestö- ja yhdistystoimijoilta. Ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen pitää sisällään omahoidon, terapia- ja interventionavigaattorin ja sähköiset palvelut.

1

Ensimmäisen portaan hoito - mielenterveys kuuluu kaikille

Ensimmäisen portaan hoitovastuu koskee lieviä mielenterveyden häiriöitä ja sitä toteutetaan hoitotakuun mukaisesti sote-keskuksissa sekä neuvoloissa, opiskeluhuollossa ja työterveyshuollossa. Ensimmäinen portas pitää sisällään terapia- ja interventionavigaattorin käytön, sähköiset palvelut, ohjatun omahoidon, ajanvarauksettomat palvelut, ensilinjan, nettiterapiat ja psykososiaaliset interventiot.

2

Toisen portaan hoitovastuu ja konsultaatiotuki on perusterveydenhuollon lasten, nuorten ja aikuisten mielenterveys- ja päihdetiimeissä, joissa vastataan hoitotakuun mukaisesti hoidon tarpeen arvioon ja hoitoon pääsyyn, hoidetaan lieviä ja keskivaikeita häiriöitä (aikuisten palveluissa sovitusti osin vaikeitakin häiriöitä), seurataan pitkäaikaisesti psyykkisesti sairastavien hoitoa, koordinoidaan perustason hoitoa ja annetaan tukea esim. opiskeluhuollon mielenterveystyöille. Hoidon terapeuttisina menetelminä ovat omahoidon menetelmien lisäksi, tavoitteelliset hoitointerventiot, lyhytterapiat, digituetut hoidot ja haastavammassa ongelmassa kuntoutuspsykoterapiat (Kela).

3

Kolmannen portaan hoitovastuu ja konsultaatiotuki on psykiatrian palvelualueella, jossa vastataan erikoissairaanhoidon hoitotakuun mukaisesti hoidon tarpeen arvioon ja hoitoon pääsyyn ja hoidetaan potilasta silloin kun oirekuva on vaikea/ vakava ja/ tai ongelma monimuotoinen. Terapian näkökulmasta palvelumuotona ovat tavoitteelliset hoito- ja psykoterapeuttiset interventiot, kuntoutuspsykoterapia tai vaativa lääkinällinen psykoterapia (Kela).

Sosiaalipalvelut tuottavat ennaltaehkäisevää, varhaista ja korjaavaa mielenterveyden tukea hoitoprosessin rinnalla asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti